

POSTANOWIENIE

Dnia 4 marca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący)

SSN Paweł Czubik

SSN Tomasz Demendecki (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi B. W.

na przewlekłość postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie I NSP 170/19 po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 4 marca 2020 r.

pozostawia skargę bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarżąca B. W. w dniu 3 stycznia 2020 r. wniosła bezpośrednio do Sądu Najwyższego skargę na przewlekłość postępowania, w której podniosła, że w sprawie prowadzonej przed Sądem Najwyższym pod sygn. akt I NSP 170/19 nastąpiła przewlekłość, w związku z czym zażądała jej stwierdzenia oraz przyznania od Skarbu Państwa na jej rzecz kwoty 10.000 zł.

W uzasadnieniu wskazała, że Sąd Najwyższy rozpoznając w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych sprawę o sygn. I NSP 170/19 pozostawił bez rozpoznania dwa pisma Skarżącej tj. uzupełnienie skargi na przewlekłość postępowania z dnia 8 października 2019 r. i z dnia 21 października 2019 r. z godz. 14.32 co skutkowało nierozpoznaniem skargi i naruszeniem prawa Skarżącej do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r., poz. 75, dalej: s.p.p.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Z przepisu tego wynika zatem, że celem skargi jest przeciwdziałanie trwającej przewlekłości, a jej funkcją przede wszystkim wymuszenie nadania sprawie odpowiedniego, sprawnego biegu procesowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2012 r., III SPP 21/12, LEX nr 1274992 i powołane tam orzecznictwo). Służy temu zarówno samo stwierdzenie wystąpienia przewlekłości w postępowaniu (art. 12 ust. 2 s.p.p.), jak i możliwość zalecenia podjęcia przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie (art. 12 ust. 3 s.p.p.).

Zgodnie z art. 5 ust. 1 s.p.p. niezbędnym warunkiem skuteczności skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowania jest wniesienie jej w toku postępowania. W judykaturze utrwalone jest stanowisko, że ustawowy wymóg składania skargi na przewlekłość w toku postępowania jest zasadny, bowiem tylko wtedy może ona spełnić swój cel, a mianowicie przyspieszyć to postępowanie.

Wskazywany cel ustawy nie może jednak zostać zrealizowany w sytuacji, kiedy postępowanie w sprawie, której dotyczy skarga, zostało już prawomocnie zakończone. Pod pojęciem „rozstrzygnięcia sprawy” w rozumieniu art. 2 s.p.p. należy bowiem rozumieć jej prawomocne zakończenie. Przedmiotem postępowania wywołanego skargą na przewlekłość jest zaś badanie, czy doszło do naruszenia przysługującego skarżącemu prawa do sądu przez przewlekłe prowadzenie

postępowania w sprawie od chwili jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia. Dlatego art. 5 ust. 1 s.p.p. przewiduje, że skargę wnosi się w toku postępowania w sprawie. Stąd wniesienie skargi powinno nastąpić w toku postępowania, po zaistnieniu stanu, który w ocenie skarżącego uzasadnia podniesione w niej zarzuty, nie później jednak niż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2013 r., III SPZP 1/13, OSNP 2013 nr 23-24, poz. 292; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 sierpnia 2014 r., III SPP 159/14; z dnia 10 czerwca 2014 r., III SPP 110/14).

Czynności takie jak zakreszenie sprawy w repertorium są przy tym równoznaczne z jej zakończeniem. Warunkiem dopuszczalności skutecznego wniesienia skargi na przewlekłość postępowania jest zatem wniesienie jej przed wydaniem takiego rozstrzygnięcia. Skoro skarga na przewlekłość postępowania ma przede wszystkim za zadanie eliminowanie i zapobieganie przewlekłości przez dyscyplinowanie Sądu do podejmowania terminowych i właściwych czynności prowadzących do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, skarga na przewlekłość postępowania wniesiona już po jego prawomocnym zakończeniu nie może natomiast odnieść tego skutku.

W sprawie nie ulega wątpliwości, że skarga na przewlekłość została wniesiona już po zakończeniu objętego nią postępowania, toczącego się przed Sądem Najwyższym, w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, pod sygn. akt I NSP 170/19.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że przepisy ustawy o s.p.p. przewidują jednoinstancyjny tryb rozpoznania takiej skargi, zatem stronie nie przysługuje środek odwoławczy od orzeczeń i innych rozstrzygnięć wydanych w toku postępowania prowadzonego na jej podstawie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 lipca 2006 r. III CZ 42/06 OSNC 2008, nr 1 poz. 2; z dnia 15 grudnia 2005 r. I KZP 44/05 OSNKW 2006, nr 1 poz. 6). Zgodnie z art. 8 ust. 2 s.p.p. w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek skargi sąd stosuje odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy.

Intencją Skarżącej było zaskarżenie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r. i zainicjowanie postępowania odwoławczego oraz poddanie wskazanego judykatu Sądu Najwyższego kontroli instancyjnej. Skarżąca podniosła w skardze, że Sąd Najwyższy nie rozpoznał dwóch pism tj. uzupełnienia skargi na przewlekłość postępowania z dnia 8 października 2019 r. i z dnia 21 października 2019 r. z godz. 14.32. Badaniu jednak w trybie skargi nie podlegają rozstrzygnięcia, które w sprawie zapadają, ale tylko przyczyny zwłoki w rozstrzyganiu o istocie sprawy.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że przepis art. 3 s.p.p. wymienia enumeratywnie rodzaje postępowań, w których stronom przysługuje uprawnienie do wniesienia skargi na przewlekłość postępowania. W tym zamkniętym katalogu nie zostało jednak wymienione, ani postępowanie w przedmiocie rozpoznania skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, ani też postępowanie zażaleniowe w sprawach tego rodzaju.

Z powyższych względów, w oparciu o przepis art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, z uwagi na niedopuszczalność skargi, należało pozostawić ją bez rozpoznania.